

Fiasposten

Informasjon for husholdninger NR. 1/17

Miljøbevisst ungdom på SUM

Side 2 - 3

Klart for
AVFALLSTAXI

Side 4

Brukthandel
BLIR NY

Side 5

Under
SAMME TAK

Side 7

Ungdom med miljøfokus på SUM-messa

FIAS delte ut to nyetablerte miljøpriser under årets Skapende ungdomsmesse (SUM) i Tynsethallen i januar. Det var ingen enkel oppgave å plukke ut vinnerne – for Tynsethallen var full av kreative og miljøbevisste ungdommer med elevbedrifter og ungdomsbedrifter innenfor et bredt spekter.

Den årlige SUM-messa i Fjellregionen er et unikt brubyggingstiltak mellom næringsliv og skole. Messa arrangeres annethvert år på Tynset og Røros, og årets messe i Tynsethallen var den 14. utgaven av SUM.

Og ikke bare det: SUM-messa 2017 var den største og best besøkte Skapende Ungdomsmesse av de som er arrangert hittil.

Det var rekordmange stands, utvidede åpningstider og økt fokus på utdanning. Resultatet av det ble større publikumstilstrømning enn noen gang tidligere.

Elevbedrifter og ungdomsbedrifter

På SUM er etablert næringsliv på plass side om side med elevbedrifter fra regionens ungdomsskoler og ungdomsbedrifter fra de videregående skolene fra Røros til Alvdal.

Totalt var imponerende 51 elevbedrifter representert, det var ti ungdomsbedrifter, 32 forretningsidéer innen bioøkonomi, fire opplæringskontor, fire høyskoler og universitet, tre videregående skoler med 14 ulike linjetilbud og 23 stands fra næringsliv eller offentlig sektor.

Hedret og belønnet

Som vanlig ble ungdommenes kreativitet og oppfinnsomhet evaluert og vurdert – og SUM-dagen ble avsluttet med utdeling av en lang rekke priser til både elevbedrifter og ungdomsbedrifter.

Blant prisene var også FIAS sine to nye miljøpriser – én til en elevbedrift og én til en ungdomsbedrift.

ELEVBEDRIFT: «Gammelt blir nytt EB» fra Alvdal ungdomsskole vant FIAS Miljøpris blant elevbedriftene. Her er tre av jentene på SUM-stand. Fra venstre: Mona Sølva Uvsløkk, Andrine Storinset Tanem og Lida Abdulhokour.

Elevbedrift med fokus på gjenbruk

Blant elevbedriftene var det «Gammelt blir nytt EB» fra Alvdal ungdomsskole som fikk FIAS sin Miljøpris.

De fem miljøbevisste jentene fra 9. klasse ved Alvdal ungdomsskole – Andrine Stenhaug Furuli, Andrine Storinset Tanem, Kristine Holt, Mona Sølva Uvsløkk og Lida Abdulhokour bygger sitt forretningskonsept

UNGDOMSBEDRIFT: 1 000 kroner, heder og ære til vinnerene av FIAS Miljøpris for ungdomsbedrifter - «K.A.M UB» fra Nord-Østerdal videregående skole. Fra venstre Ingrid Fattnes, Grim Bull Vangen og Hans Peter Finland.

STAS: «K.A.M UB» syntes det var stor stas å vinne FIAS Miljøpris, her representert ved Osvaldas Aleksynas (til venstre) og Sander Nilsson Haug.

BLIDE JENTER: FIAS-sjef Jan Otto Saur sammen med blide prisvinnende jenter fra «Gammelt blir nytt EB» ved Alvdal ungdomsskole. Fra venstre: Mona Sølva Uvsløkk, Kristine Holt, Andrine Storinset Tanem, Andrine Stenhaug Furuli og Lida Abdulhokour.

på gjenbruk av gamle klær, som de syr om til luer, pennal eller lommebøker.

Ungdomsbedrift skilte seg ut

«K.A.M UB» fra Nord-Østerdal videregående skole på Tynset ble vinnere av Miljøprisen fra FIAS blant ungdomsbedriftene. Bedriften består av ti elever fra VG2 på TIP (teknikk og industriell produksjon) arbeidsmaskiner og kjøretøy.

Her er hva juryen sa om vinnerne:

«Vinneren skilte seg ut med egen avfallsplan og fokus på farlig avfall. Med en forretningsidé som handler om å reparere framfor å kaste og kjøpe nytt, var «K.A.M UB» en opplagt vinner av FIAS Miljøpris for ungdomsbedrifter».

Tenkt miljø hele tida

– Tøft å vinne Miljøprisen, var den umiddelbare reaksjonen fra gjengen i «K.A.M UB» etter at FIAS-sjef Jan Otto Saur hadde lest opp juryens begrunnelse og overrakt gavesjekken på 1 000 kroner til de unge gründerne.

– Det var spesielt artig fordi vi har hatt fokus på miljø i hele prosessen med ungdomsbedriften.

– I det vi driver med innen mekanikk må vi være nøye og dokumentere alt hele tida. Derfor er dette noe vi har tatt på alvor underveis, og da er det jo litt stas at det blir lagt merke til, sier Ingrid Fattnes på vegne prisvinnerne fra «K.A.M UB».

Søk om støtte til gode miljøtiltak i Fjellregionen

Har du lyst til å gjøre noe for miljøet, men trenger litt starthjelp? FIAS har opprettet et miljøfond, og du kan søke om støtte fra fondet, som er på over 300 000 kroner.

Søknadsfrist er 30. april.

Fondet ble opprettet som en jubileums-gave til innbyggerne i Fjellregionen i forbindelse med FIAS sitt 20-års jubileum i 2016, og pengene skal brukes til gode miljøtiltak i Fjellregionen:

- Forhold knyttet til forurensningsproblematikk
- Kompetanseheving og bevisstgjøring om miljø
- Utvikling av miljøvennlige løsninger

Både bedrifter, privatpersoner, lag og foreninger kan søke om støtte, og søknadsfristen er 30.april.

Egen jury

Søknaden vurderes av en jury som består av daglig leder i FIAS, Jan Otto Saur, markedssjef Hanne Maageng Olsen og styremedlem May Tove Dalbakk.

– Vi er veldig spent på hva slags søknader vi får, sier Jan Otto Saur.

– Ettersom dette er et nytt tiltak, vil vi ikke gjøre terskelen for å søke for høy, og vi håper på søknader for både små og store tiltak. Målet er at miljøfondet kan bidra til et enda større miljøengasjement i regionen.

Ingen formelle krav

Det er ikke satt noen formelle krav til søknaden, men det er naturlig at den må inneholde en beskrivelse av tiltaket, hva man ønsker å oppnå, en tidsplan for gjennomføring og hvor mye penger man søker om.

Hvert år siden 2015 avsettes 10% av overskuddet fra FIAS Proff til miljøfondet, som dermed allerede er på over 300 000 kroner.

FIAS Proff leverer renovasjonstjenester til næringslivet på vanlige konkurransevilkår, og overskuddet har derfor ingen sammenheng med det kommunale renovasjonsgebyret.

Miljøfond
Søk om støtte til gode miljøtiltak i Fjellregionen.

Søknadsfrist 30. april.
Les mer på www.fias.no

FIAS Tlf.: 62 49 48 00 • www.fias.no

KOMMER: Har du ingen mulighet til å komme deg til en gjenvinningsstasjon med ditt avfall – ring FIAS, så kommer den nye Avfallstaxien og henter hjemme hos deg. Lars Erik Reinertsen er en av sjåførene som skal betjene den nye ordningen.

Nå kommer FIAS med egen **AVFALLSTAXI**

Har du en sofa eller en ødelagt lampe du vil bli kvitt, men ingen mulighet til selv å dra til en av FIAS sine gjenvinningsstasjoner?

For at alle skal få sjansen til å bli kvitt sortert avfall og store gjenstander på en forsvarlig måte, lanserer FIAS nå en ny tjeneste: Avfallstaxi.

Tilbudet om Avfallstaxi lanseres i disse dager, og bygger på tilsvarende ordninger som er etablert og drevet med suksess andre steder i landet.

Avfallstaxi er et enkelt og effektivt tilbud om avfallshenting til de som av ulike årsaker ikke selv kommer seg til nærmeste gjenvinningsstasjon.

– Ring FIAS og fortell hva du vil bli kvitt, så kommer vi og henter i løpet av de neste 14 dagene. Du betaler 300,- for oppmøte, og ellers samme pris for avfallet som du ville betalt på gjenvinningsstasjonen, forteller markedsjef Hanne Maageng Olsen om Avfallstaxi-tilbudet.

Mye forskjellig

Med Avfallstaxi kan FIAS hente:

- Møbler og andre gjenstander som ikke får plass i restavfallssekken
- Hvitevarer og elektriske apparater
- Enkelte typer farlig avfall, som f.eks. oljefilter, maling/lim/lakk, spraybokser og batterier
- Bøker og andre gjenstander til brukthandel
- Tekstiler, glass/metall, kartong og papp

Sortert og emballert

– Avfallet må være sortert og emballert, slik at det er egnet for transport og håndtering av én person. Hovedregelen er

at vi kan ta med inntil 1 kubikkmeter avfall pr. kunde, forteller Maageng Olsen videre.

Hun påpeker at henting av større eller tunge gjenstander kan avtales, enten ved at noen er til stede og bistår med opplasting, eller at det avtales med ekstra mannskap fra FIAS, mot et tillegg i prisen.

– Henting av byggavfall, trevirke og hageavfall kan også avtales, mot et tillegg i prisen.

FIAS-sekker for restavfall, papir og plastemballasje omfattes ikke av ordningen med Avfallstaxi, men settes ut for henting på ordinær rute.

SKATTKAMMER: Bruktbutikkene på FIAS sine gjenvinningsstasjoner er det reneste skattkammer. Milla Osa har sørget for en skikkelig ansiktsløftning for bruktbuikken på Røros, noe både publikum og FIAS-medarbeiderne John Morten Antonsen og Per Erik Eriksson er godt fornøyde med.

Brukthandelen ble NY

FIAS sine bruktbuikker er populære. Nå har butikken på Røros gjenvinningsstasjon fått en velfortjent ansiktsløftning.

Kjøp og salg av brukte gjenstander er en fin måte å redusere mengden avfall på. Da utnyttes ressursene på en god måte, og utslipp av klimagasser reduseres. FIAS har i mange år hatt tilbud om brukthandel på Røros, Tynset og Koppang gjenvinningsstasjon, og i vinter fikk butikken på Røros en velfortjent ansiktsløftning.

Milla Osa (fra Røros) fikk nesten frie

tøyer til å oppdatere Røros-butikken, og både FIAS og kundene er godt fornøyd med resultatet.

Faktisk så fornøyd at det ble bestemt at brukthandelen på Tynset skulle få samme behandling. Arbeidet på Tynset var ikke ferdig da FIAS-posten gikk i trykken, men kom gjerne en tur innom for å se resultatet. Eller se bilder på www.fias.no og på Facebook.

Gamle filler kommer til nytte

Du kan levere alle typer tekstiler til FIAS og Fretex. En del av det gjenvinnes til praktiske pussefiller.

Klær og sko som leveres Fretex via FIAS, selges for gjenbruk eller re-design, mens sengetøy, håndklær og fillete tekstiler gjenvinnes til filler.

Slike filler kan du nå få kjøpt på FIAS sine gjenvinningsstasjoner. En eske på 3,5 kg koster 175,- kroner.

Både arbeidsleder Tor Tolgensbakken og sjåfør Stein Skårsmoen i FIAS har testet ut fillene, og er veldig godt fornøyde.

– Mye bedre oppsugingsevne på disse fillene enn på mange kluter som selges i butikken, hevder de to FIAS-medarbeiderne, og har tatt dem i bruk på både verkstedet og i garasjene.

Gratis bøker

Er du en av dem som ikke har lyst til å kaste bøker? **Nå kan du levere alle typer bøker gratis til FIAS sin brukthandel og samtidig ta med deg en eller flere bøker hjem, også det helt gratis!**

FIAS har kalt den nye tjenesten for «Bokbytte», men det er ikke et krav at du leverer inn en bok for å kunne ta med deg en bok hjem. Men ta gjerne med boka tilbake til FIAS når du har lest den, så kan andre også få glede av den senere.

Bøker kan leveres inn gratis til alle gjenvinningsstasjonene, og så gis de bort via brukthandelen på Røros, Tynset eller Koppang gjenvinningsstasjon. Den nye ordningen gjelder også filmer og plater, både DVD, VHS, CD og Vinyl

Suksess med dunk

De som vil, kan nå velge dunk i stedet for sekk til restavfallet. Ordningen ble innført i 2016, og over 400 abonnenter har til nå valgt å bytte til dunk. Noe de er svært fornøyd med. I en undersøkelse FIAS har gjennomført i vinter, svarer 95% at de er fornøyd eller svært fornøyd med dunken.

Den viktigste årsaken til å bytte til dunk, er at man slipper at sekken rives i stykker av fugler og dyr, slik at søppel blir dratt utover.

Faktisk har over 80% oppgitt dette som en av grunnene til at de valgte dunk. Nesten 40% sier de gjør det for å slippe å løfte tung sekk, og 26% synes det er greit å kunne ha dunken stående fremme, slik at de slipper å huske på når det er henting.

Problemfritt for de fleste

Over 60% oppgir at de ikke har hatt noen problemer med dunken. Ca. 10% har opplevd at FIAS har glemt å tømme

POPULÆRT: Mange har valgt dunk i stedet for sekk til restavfallet og FIAS sin kundeundersøkelse viser at de som har byttet er fornøyd.

dunk, noe som i all hovedsak skyldes oppstartsproblemer. I tillegg har noen opplevd at dunken ikke ble tømt da ruter ble innstilt pga. kulde.

23% opplever at dunken er litt for liten. Da kan man kjøpe ekstra FIAS-sekker, som settes ved siden av dunken på hentetid. FIAS oppfordrer til kildesortering, for å redusere avfallsmengden, og 1 av 5 oppgir at de faktisk sorterer mer etter at de fikk dunk.

Mange tips

Totalt sett har dunken fungert som forventet for 64% av de spurte, og bedre enn forventet for 25%.

Mange har tips til FIAS om hvordan tjenesten kan bli enda bedre, og de fleste forslagene handler om at man trenger større dunk, eller at man ønsker seg flere dunker for andre avfallstyper.

Abonnenter med standard husholdningsabonnement eller to mini-abonnement kan velge å benytte dunk som oppsamlingsenhet for restavfallet, i stedet for sekk. Dette er en valgfri, betalbar tilleggstjeneste. Prisen er kr 200,- pr. år.

Se FIAS sin hjemmeside – www.fias.no for mer informasjon.

KJØRER PÅ: Lars-Jørgen Romenstad har ansvaret for transporten og 14 FIAS-sjåførere som transportleder.

Holder kontroll på transporten

Siden oktober har Lars-Jørgen Romenstad vært på plass som transportleder i FIAS.

– Mye nytt å sette seg inn i, men jeg har lært meg systemer og ruter, og blitt godt kjent med de ansatte, så jeg trives veldig godt her, sier Romenstad.

Han kom til FIAS med lang fartstid fra Forsvaret innen administrasjon og logistikk, og har sånn sett absolutt relevant bakgrunn og erfaring nok til å kunne håndtere FIAS sin transport og de 14 sjåførene han leder.

– Det er en betydelig logistikk som ligger bak transporten i FIAS. Samtidig er det mye god erfaring i systemet, og mye som går av seg sjøl.

– Dermed blir mye av min jobb å overvåke, og sørge for at transporten flyter som den skal, sier Lars-Jørgen Romenstad.

Nå er hele FIAS-administrasjonen samlet UNDER SAMME TAK

I lyse, moderne, funksjonelle og trivelige lokaler er nå hele FIAS-administrasjonen samlet under ett tak på Eid – sør for Tolga sentrum.

– Det har vært planlagt lenge. Nå er det endelig realitet, sier daglig leder Jan Otto Saur i FIAS.

Nå har det gått noen uker, siden han og resten av sentraladministrasjonen og markedsavdelingen flyttet etter driftsavdelingen – og inn i et utvidet administrasjonsbygg på Eid.

Nærhet er gull verdt

– Samlokalisering har vært et viktig mål for oss, og jeg tør påstå at vi ser positive synergier allerede etter kort tid under samme tak, hevder FIAS-sjefen.

– Nærhet til kolleger er gull verdt, og spesielt ser vi nytten av at det er kort fysisk avstand mellom markedsavdelingen og driftsavdelingen.

Det er ikke så langt fra Tolga sentrum til Eid heller, men langt nok til at det ikke var så lettvinnt som det er blitt nå.

Sparer tid og penger

– Bare det at vi kan ta ting på direkten over bordet når situasjonen oppstår gjør det hele mer effektivt, og vi sparer både tid og penger, mener Jan Otto Saur.

– Dessuten skaper det åpenbart et bedre arbeidsmiljø.

FORNØYD: Daglig leder Jan Otto Saur er veldig godt fornøyd med at hele FIAS-administrasjonen nå er samlet under samme tak på Eid i Tolga. Nytt sykkelkur (til høyre) har det også blitt.

Lyst og fint

Saur er selv meget godt fornøyd både med hvordan utformingen og utseendet på bygget er blitt utvendig, og hvor flott, fint og lyst det er blitt innvendig.

Han roser entreprenøren Byggservice NØ for vel gjennomført jobb – et oppdrag som var ferdig på budsjett og i god tid foran tidsskjemaet.

– En ekstra blomst til vår egen byggeleder Erik Øverby, som har gjort en jobb til 20 i stil, sier Jan Otto Saur.

Vil merkes

FIAS-sjefen tror også kundene vil oppleve positive effekter av samlokalisering på

Eid.

– Markedet vil merke at vi kommer til å framstå som en bedre smurt og smidig organisasjon, er Saur overbevist om.

Han mener FIAS nå er rigget og rustet for å møte både dagens og morgendagens krav og forventninger til selskapet.

– Nå har vi gjort de store investeringene som trengs for mange år framover. Vi har bygd med utgangspunkt i dagens organisasjon, og samtidig tatt høyde for framtidens forventede behov, sier Saur.

Investeringene i nybygget på Eid beløper seg til om lag 5,5 millioner kroner.

Verdt å ta vare på

Det er mye som er verdt å ta vare på, og det er temaet i årets Miljøkalender. Men ren luft, rent vann og ren jord er ikke noe vi kan ta som en selvfølge, og vi må stå sammen om å ta vare på miljøet og naturen rundt oss, og unngå forsøpling og forurensning.

KVIKNE: Kviknedølene er flinke til å benytte tilbudet om mobil gjenvinningsstasjon. Det samme er folk i Haltdalen. I 2017 utvides derfor tilbudet med en ekstra åpningsdag i oktober begge steder.

Utvidet tilbud om mobil gjenvinningsstasjon

Både Kvikne og Haltdalen får utvidet tilbudet om mobil gjenvinningsstasjon.

FIAS sitt tilbud om mobil gjenvinningsstasjon er populært i utkantområdene. Derfor er det bestemt at i 2017 utvides tilbudet med en ekstra åpningsdag i oktober for både Haltdalen og Kvikne.

Alle åpningsdagene finner du i Miljøkalenderen, eller i app'en MinRenovasjon.

Få melding om hentedag på mobilen

Last ned app'en MinRenovasjon på www.fias.no/MinRenovasjon

Nyttig på nett

www.sortere.no
www.miljøscole.no
www.matvett.no

www.miljokommune.no
www.miljodirektoratet.no
www.miljostatus.no

Smårusk

Panteflasker for millioner i restavfallet

Daglig erfarer FIAS at det kastes panteflasker i restavfallet, og tall fra et sorteringsanlegg på Romerike viser at det i Norge kastes panteflasker i restavfallet for over 100 millioner kroner i året. FIAS oppfordrer alle til å levere panteflasker i butikken. Trenger du ikke pengene, gi dem til et godt formål.

FIAS reduserer prisene

I 2017 har FIAS redusert prisen på levering av restavfall til gjenvinningsstasjonen med 25%, og du betaler nå kun 30 kroner for en søppelsekk, eller kr 300,- for en m3 med grovavfall. Men mest lønnsomt er det å kildesortere, for det er gratis å levere både farlig avfall, elektriske artikler, trevirke, metallskrap og hageavfall. Lavere priser betyr ikke høyere gebyr. Faktisk har FIAS 0-økning i gebyret for 2017

Nye sekker deles ut i mai

Sekker for restavfall, papir og plastemballasje deles ut til boligen i løpet av mai. Hvis du har behov for ekstra sekker før det, kan du dra innom en gjenvinningsstasjon. Ekstra sekker til papir og plast er gratis, men restavfallssekken koster kr 30,- pr. stk.

Lørdagsåpent fra 22. april

Koppang er også i år først ute med lørdagsåpen gjenvinningsstasjon, allerede lørdag 22. april. Deretter har alle stasjonene lørdagsåpent 6/5 eller 13/5, for deg som vil ta våroppryddingen før 17. mai.

Alle åpningstider finner du i Miljøkalenderen, på fias.no. Du kan også laste ned app'en MinRenovasjon, og få den FIAS-informasjonen du trenger rett i lomma.

Mer informasjon fra FIAS

Ønsker du mer informasjon fra FIAS? Gå inn på www.fias.no og meld deg på vårt digitale nyhetsbrev. Da får du oppdaterte nyheter fra FIAS på e-post. Du kan også følge oss på Facebook.

Unngå spredning av svartelistede planter

Kompostproduksjonen til FIAS er godkjent som behandling av svartelistede planter. For å unngå risiko for spredning ved transport, kan svartelistede planter også kastes i restavfallet, som går til forbrenning.

Fiasposten

er en informasjonsavis for husholdninger og utgis av FIAS.

Ansvarelig redaktør: Jan Otto Saur

Tekst/foto: DMT Alvdal AS

Grafisk utforming: DMT Alvdal AS

Forsidefoto: DMT Alvdal AS

Trykk: GRØSET™

FIAS, 2540 Tolga

Tlf.: 62 49 48 00

E-post: firmapost@fias.no

www.fias.no